

відіграє ключову роль. На відміну від представників першої групи, представники другої течії дотримуються ідеї про те, що інформація функціонує і приймає ті форми, які встановилися раніше. При цьому в рамках обох концепцій підтверджується ідея про те, що в умовах трансформації відбувається зміна поведінки людини, її ролі та основних мотивів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бжезинский З. Мировое господство, или глобальное лидерство. – М.: Международные отношения, 2004.
2. Веблен Т. Теория праздного класса. – М.: Прогресс, 1984.
3. Друкер П. Посткапиталистическое общество // Новая постиндустриальная волна на Западе: Антология. – М.: Academia, 1990.
4. Легостаев В.М. Наука в рамках технократической утопии Жана Фурастье // Вопросы философии. – 1974. – № 12.
5. Лиотар Ж.-Ф. Состояние постмодерна. – СПб., 1998.
6. Сакайя Т. Стоимость, создаваемая знаниями, или История будущего // Новая постиндустриальная волна на Западе: Антология. – М.: Academia, 1990.
7. Тоффлер Э. Шок будущего. – М.: АСТ, 2008.
8. Трапезников В.А. Темп научно-технического прогресса – показатель эффективности управления экономикой // Автоматика и телемеханика. – 1971. – № 4.

Пришляк Н.

Науковий керівник – доц. Морська Н. Л.

ВИЗНАЧЕННЯ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Даний етап сучасності пов'язаний із розвитком глобального інформаційного простору та вагомим збільшенням інформаційних потоків, результатом чого є зростання значення наукових методів оброблення, класифікації, аналізу та синтезу інформації. Вирішальну роль дані методи відіграють у економіці, праві, державному управлінні, саме у тих сферах суспільного розвитку, які обумовлюють розвиток інших.

Питання даної тематики ґрунтуються на працях українських та зарубіжних учених, серед яких дослідження: С. Алексєєва, Ф. Брецько, В. Горшенєва, О. Зайчука, І. В. Захарова, О. Г. Додонова, С. П. Кулицького, В. Копейчикова, С. Лисенкова, М. Марченко, Н. Оніщенко, П. Рабіновича, Г. В. Сілкова, Ю. П. Сурміна, О. Скакун, Л. Я. Філіпова та інших дослідників.

Окремі питання дослідження аналітичної діяльності у сфері інформаційного права висвітлені у працях В. Варенка, В. Залізняка, Н. П. Дяченко, Б. Кормича, О. Кохановської, А. Н. Кривобокової, О. Логінова, П. Матвієнко, О. Мандзюка, В. Політило, Л. Рудник, І. Сопілко, Телешун С. О., В. Цимбалюка, М. Швеця та ін.

Метою статті є визначення сутності поняття «аналітична діяльність» та дослідження правової бази функціонування інформаційно-аналітичної діяльності в Україні.

Сьогодні суспільство активно оперує значною кількістю термінів, з-поміж яких можемо виділити: «аналіз», «аналітика», «аналітична діяльність», «інформація», «інформаційно-аналітична діяльність» та ін. При здійсненні спроби розгляду вищезазначених понять, виникає проблема розуміння їх сутності. Адже, для отримання результативного дослідження необхідно мати певний обсяг знань в тій чи іншій сфері суспільного життя та в науці, що не завжди є можливим.

Аналітична діяльність є багатозначною і складною й розглядається в аспекті наукової, науково-технічної і прикладної діяльності. Як і будь-яка діяльність, характеризується метою, завданнями, принципами та наслідками, результатом якої є певні аналітичні документи. Варто виокремити те, що дослідження даного поняття, потрапляє водночас у поле зору науковців, управлінців, психологів, освітян, правознавців.

У ході розгляду правового забезпечення аналітичної діяльності, слід зазначити, що існує чимало прогалин, оскільки на даному етапі розвитку суспільства не лише не існує Закону України «Про аналітичну діяльність», але і немає єдиного загальноприйнятого у науковому світі визначення поняття «аналітична діяльність».

На думку Ю. П. Сурміна, аналітична діяльність - це розгалужена та складна система знань, а також складне поліструктурне утворення [14, с. 21]. Ю. В. Курносів та П. Ю. Коногопов під аналітичною діяльністю розуміють сукупність принципів методологічного, організаційного й технологічного забезпечення індивідуальної й колективної розумової діяльності [12, с. 61].

Кривобокова А. Н. під поняттям «аналітична діяльність» розглядає особливу сферу людської діяльності, яка покликана забезпечити інформаційні потреби суспільства за допомогою аналітичних технологій шляхом переробки вихідної інформації та отримання якісно нового знання. Н. П. Дяченко «аналітичну діяльність» подає як систему методів, що допомагають виявляти приховані сенси в текстах і реальних соціально-політичних та економічних процесах. Така діяльність є засобом перетворення інтуїтивних уявлень у раціональний та логічний план [10, с. 198]. У працях С. О. Телешун під аналітичною діяльністю визначається особливий напрям інформаційної діяльності, що пов'язаний із виявленням, опрацюванням, збереженням та поширенням інформації переважно у сфері управлінської, політичної та економічної діяльності [15].

Зважаючи на наведені визначення, необхідно відмітити те, що вони спрямовані на:

1. створення нового знання;
2. змістову переробку наявної інформації;
3. оптимізацію прийняття рішень.

Поняття «інформаційно-аналітична діяльність» зустрічається у законодавчих актах частіше. У Наказі Держкомзв'язку "Про затвердження методики визначення належності бюджетних програм до сфери інформатизації" від 06.06.2003 N 97 закріплено таке визначення: інформаційно-аналітична діяльність - система дій та заходів на основі концепцій, методів і засобів, нормативно-методичних матеріалів для збору, накопичення, обробки та аналізу даних на основі інформаційних технологій [4]. І. В. Захарова інформаційно-аналітичну діяльність розглядає як процес пошуку, збору, переробки та подання інформації у формі, необхідній для її використання [11, с. 36]. На думку В. М. Варенко, інформаційно-аналітична діяльність – це сукупність дій на основі концепцій, методів, засобів, нормативно-методичних матеріалів для збору, накопичення, обробки та аналізу даних з метою обґрунтування та прийняття ефективних управлінських рішень [10, с. 21].

У даному питанні науковців слід поділяти на дві групи, одна з яких ототожнює аналітичну діяльність з науковою, а інша - відносить діяльність аналітиків до інформаційної діяльності, при цьому, з такими допоміжними функціями, як: консультування, діагностування, аналіз тощо.

Як бачимо, в науковій літературі поняття «інформаційно-аналітична діяльність» та «аналітична діяльність» часто ототожнюють. На наш погляд, найоптимальнішим для застосування у правовій сфері буде визначення аналітичної діяльності як цілеспрямованої професійної діяльності, завдання якої полягає в тому, щоб відібрати, класифікувати, обробити і зрозуміти значення будь-яких відомостей та даних.

Основоположним нормативно-правовим актом у сфері аналітичної діяльності є Закон України «Про інформацію». Відповідно до Закону України «Про інформацію», будь-яка інформація, в тому числі і аналітична повинна відповідати таким характеристикам: цінність (корисність), точність, достовірність, повнота, оперативність (актуальність), коректність, відкритість, доступність тощо.

Нормативним актом, який регулює окремі аспекти інформаційно-аналітичної діяльності є Закон України «Про інформаційні агентства». Відповідно до ст.5 Закону України «Про інформаційні агентства», основна діяльність інформаційних агентств полягає у збиранні, обробці, творенні, зберіганні, підготовці інформації до поширення, випуску та розповсюдження інформаційної продукції [3].

Закон України «Про науково-технічну інформацію» здійснює регламентацію правових та економічних відносин громадян, юридичних осіб, держави, що виникають при створенні, одержанні, використанні та поширенні науково-технічної інформації, а також забезпечує міжнародні форми співробітництва [8].

Закон України «Про доступ до публічної інформації» забезпечує право кожного на доступ до інформації, що становить суспільний інтерес та знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень.

Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» закріплює право кожного вільно і незалежно шукати, одержувати, фіксувати, зберігати, використовувати та поширювати інформацію за допомогою друкованих засобів масової інформації, крім випадків, визначених законом [2].

Заслугує уваги нормативно-правовий акт «Про державну таємницю», що регулює суспільні відносини, пов'язані з віднесенням інформації до державної таємниці та здійсненням діяльності щодо засекречування, розсекречування та охорони державної таємниці з метою національної безпеки України.

Важливим для сучасності, яка характеризується масштабним використанням інформації, що фіксується на електронних носіях, є Закон України «Про електронний документ та електронний документообіг». Даний законодавчий акт забезпечує організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів.

Окрім зазначених документів, інформаційна діяльність в Україні в тій чи іншій мірі регулюється Цивільним Кодексом України, Господарським Кодексом України, Законами України «Про телебачення і радіомовлення», «Про видавничу справу» та ін.

Таким чином, проаналізувавши значну кількість термінів «аналітична діяльність» та «інформаційно-аналітична діяльність», а також положення діючих нормативно-правових документів, вважаємо, що в Україні постає нагальна необхідність прийняти Закон «Про аналітичну діяльність», внести зміни та доповнення у відповідні закони (вищезазначені). Це могло б ефективно вплинути на створення і діяльність аналітичних центрів та забезпечення соціально-економічної підтримки аналітичної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України «Про інформацію» від 02.10.92, ВВР, N 48, ст.651 [Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
2. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу)» від 16.11.1992 р. ВВР, N 1, ст. 2 [Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>
3. Закон України «Про інформаційні агентства» від 28 лютого 1995 р. ВВР, N 13, ст. 84 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/74/95-%D0%B2%D1%80>
4. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 р. ВВР № 32, ст. 314 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
5. Закон України «Про державну таємницю» від 21 січня 1994 р. ВВР, N 16, ст.93 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
6. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 31 травня 2005 р. (ВВР), N 36, ст.275 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
7. Закон України «Про науково-технічну інформацію» від 25.06.1993р. ВВР, N 33, ст.345 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>
8. Наказ Держкомзв'язку "Про затвердження Методики визначення належності бюджетних програм до сфери інформатизації" від 06.06.2003 N 97
9. Варенко В. М. Інформаційно-аналітична діяльність : [навч. посібн.] / В. М. Варенко. — К.: Університет «Україна», 2013. — 416 с.
10. Дяченко Н. П. Методологічне забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування / Н. П. Дяченко // Теорія та практика державного управління. - 2013. - Вип. 4. - С. 194-199
11. Захарова І. В. Основи інформаційно-аналітичної діяльності : [навч.посібн.] / І. В. Захарова, Л. Я. Філіпова. — К. : Центр учб. л-ри, 2013. — 335 с.
12. Курносов Ю. В. Аналітика, методологія, технологія і організація інформаційної аналітичної роботи / Ю. В. Курносов, П. Ю. Конотопов. - М. : Русаки, 2004. - 512 с.
13. Сурмін Ю. П. Аналітика державного управління: сутність і тенденції розвитку / Ю. П. Сурмін // [Електронний ресурс]. — Режим доступу <http://www.academy.gov.ua/ej/ej5/txts/06sydsv.htm>
14. Сурмін Ю. П. Теорія систем і системний аналіз : учебное пособие / Ю. П. Сурмин. - К. : МАУП, 2003. - 368 с.

Якобчук Ю.

Науковий керівник – доц. Дрезницький Ю. Р.

ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СПІВПРАЦЯ УКРАЇНА-ЄС 2015-2018 РР.

З моменту здобуття Україною незалежності 1991 р., Україна та ЄС активно розвивають свої взаємовідносини в політичному, економічному, торговельному, енергетичному, науковому й технологічному, секторі охорони довкілля сферах тощо.

На сьогодні Європейський союз – найважливіше джерело інвестицій, що приносять в економіку не лише фінансові ресурси, а й міжнародний досвід корпоративного управління, спонукають компанії до впровадження міжнародних стандартів якості, обліку тощо. Нині ЄС є найбільшим торговельним партнером України, на який припадає майже третина загального національного зовнішньо-економічного товарообігу. Укладання угод про вільну торгівлю та повна її реалізація з Україною засвідчує незворотність європейського вектору розвитку держави та вибір європейської моделі економічного розвитку.

Правовою основою відносин між Україною та Європейським Союзом є Угода про партнерство та співробітництво від 16 червня 1994 р., яка започаткувала співробітництво із широкого кола політичних, торговельно-економічних, і гуманітарних питань. Що ж стосується торговельно-економічного співробітництва, воно активно розпочинається з 2015 року. [7]

2016 р. став першим роком дії зони вільної торгівлі між Україною та Європейським союзом. Для України економічне співробітництво з ЄС – шанс для перспективного розвитку, угода про асоціацію передбачає економічну інтеграцію та програму реформ, які мають допомогти Україні покращити економіку, вирішити проблеми, які є в країні, а також надати нашій країні можливість стати європейською країною і вийти на найбільший ринок світу, створення зони вільної торгівлі стосується, насамперед, експортерів української продукції, згодом це стосуватиметься тих, хто продає продукцію на внутрішньому ринку. [1]

Торговельно-економічне співробітництво України та ЄС пройшло тривалий період становлення. Торговельна інтеграція країни надає нові можливості розвитку національної економіки.

Метою дослідження є торговельно-економічна співпраця України-ЄС, її становлення та перспективи розвитку.

Дослідження потенціалу торговельно-економічних відносин України та ЄС і аналізу проблем, що стримують їх поступальний розвиток певною мірою відображені у роботах І. Бураковського, В. Гейца, Н. Краснової, В. Новицького, К. Парасій, Ф. Шевченка, О. Шниркова та інших. Європейський Союз вони вважають перспективним для нарощування інтенсивності торговельно-економічних відносин між Україною-ЄС.

З 1991-2014, основним торговельним вектором України, були країни СНД, та Росія. З постсоціалістичними країнами було підписано велику кількість угод про економічну співпрацю. Найбільший експорт всіх товарів Україна відправляла у Росію, імпорт в Україну, також був найбільший з РФ. У 2014 році Україна, активно змінює вектор зовнішньої політики на країни ЄС, з цього періоду починає розривати торговельно-економічну співпрацю з Росією, та починає вихід із СНД. [2]

Основними причинами, чому Україна підписала ЗВТ з Європейським союзом, та активно впроваджує торговельну співпрацю: 2014-2016 рр. – це роки глибокої кризи, коли впала економіка, плюс були втрачені території, які мали значний експортний потенціал, перш за все, в металургії – це основні внутрішні чинники, що стосується зовнішніх факторів, 2014-2016 рр. – це роки уповільнення економічної динаміки в усьому світі, тому впав попит на більшість товарів, в тому числі, і на ті, які довгий час характеризували експортну складову українського експорту. [3]

З кожним роком збільшується та посилюється торговельна співпраця між Україною та Європейським союзом, дані зміни можна побачити в таблиці 1. Насамперед збільшується експорт українських товарів до європейських країн, завдяки цьому державний бюджет поповнюється коштами.